

Året rundt ved Bremsbøl Sø

Forår

Vinterfuglene er her stadig. Sangsvaner, blisgæs, pibeænder ses i området. Men med de første forårsvinde sætter nye arter præg på søen. Skeænder, knarænder, atlingænder sammen med viber, klirer og brushøns. Rørhøgen er vendt tilbage og de små sangfugle - blåhals, rørspurv og rørsanger - er her også. I starten af april kan du opleve *Sort Sol*. Stærene går til ro lige vest for Bremsbøl herne ved Hasberg Sø.

Sommer

Sommertid er ungetid. Ænderne kommer med deres grimme ællinger, som bliver til flotte voksne ænder. Småfuglene ses tit med mad i næbbet. Ungerne skal fodres, så der er stor travlhed. Men samtidig viser de første efterårstegn sig midt på højsommeren i juli. Vadefuglene fra de arktiske egne er allerede på vej mod syd. Især klirerne - sortklire, hvidklire, svaleklire og mudderklire - er her.

Efterår

Nu bliver søen fyldt op. Tilrejsende flokke af ænder, gæs og vadefugle samler sig med de lokale blisgæs, hejrer og svaner, for her er fred. Også mange småfugle - især lærker, pibere, drosler, stære - gør ophold ved søen eller på de nærmeste marker under trækket mod syd.

Vinter

Når vinteren er mild, er Bremsbøl Sø et fristed for bl.a. pibeænder, gråænder og troldænder. På markerne græsser tit flokke af sang- og pibesvaner sammen med tusindvis af bramgæs og blisgæs. Men vinteren kan også blive streng. Så lukker isen søen til. Fuglene må søge andre steder hen. Men så snart frosten slipper sit tag, vender de tilbage til Bremsbøl Sø.

Naturresevat Bremsbøl Sø

Bremsbøl Sø er et af Fugleværnsfondens reservater.

Søen, der er 16 ha stor, blev dannet i 2012 som klimatilpasningsprojekt. Der skulle skaffes mere plads til vandmængderne, når der som følge

af rigelige mængder nedbør er en stor afstrømning i Sønderåen. Så det nordlige ådige blev fjernet, og i stedet blev det nye dige på søens nordside bygget. Så blev der plads til vandet og en nye sø dannet. Fugleværnsfonden overtog Bremsbøl Sø i 2013. Mange vandfugle fandt hurtigt vej til søen. Bare i løbet af det første år, blev der set flere end 100 forskellige fuglearter i og ved Bremsbøl Sø.

Kørselvejledning

Bremsbøl Sø ligger syd for Tønder helt ned til den dansk-tyske grænse. 100 m nord for grænseovergangen i Sæd ved rute 11 kører du ud ad Bremsbølvej hen til P-pladsen ved Bremsbølvej 2. Her går en sti ned til det nye fugleskjul, hvorfra du har en fin udsigt over det meste af søen.

Du er velkommen til at gå hen til søens vestlige del, men hold dig nede bag diget, så du ikke jager fuglene væk. Husk, at hunden altid skal være i snor.

Folderen er udgivet med økonomisk støtte fra:

Friluftsrådet

Landdistriktsudvalget
i Tønder Kommune

Fugleværnsfonden

Vesterbrogade 138-140, 1620 København V
Tlf. 3328 3839, E-mail: fvf@dof.dk
www.fuglevaernsfonden.dk

Velkommen til Bremsbøl Sø Tønder

Fuglelivet ved Bremsbøl Sø

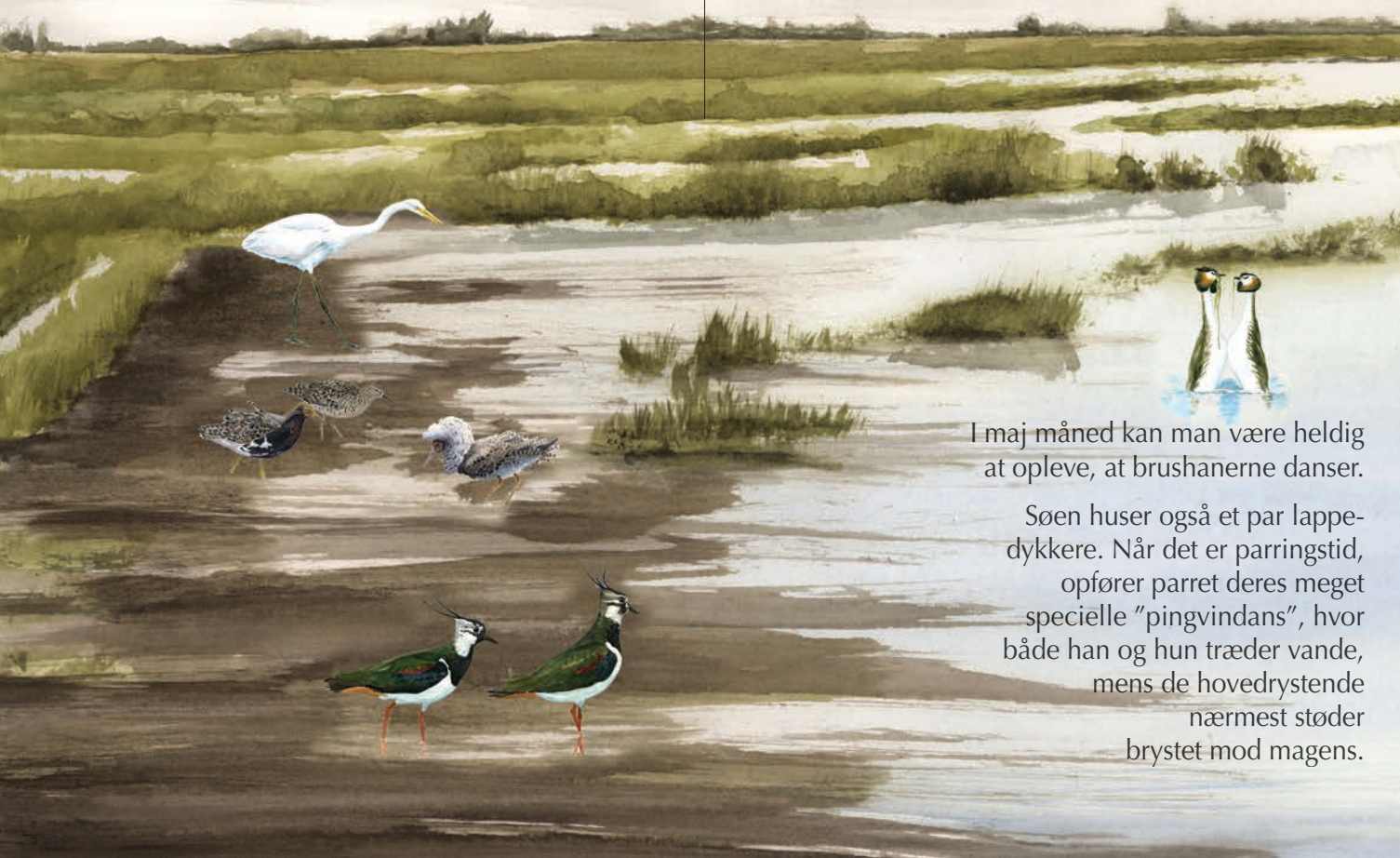
Inden søen blev skabt - som en del af et klimatilpasningsprojekt - var hele området landbrugsland til græs, korn og andre afgrøder. Fuglelivet bar præg af dette. Her var ikke så mange arter og ikke så mange fugle.

Kort efter at søen blev skabt i 2012, dukkede rigtig mange nye fugle op. Så var der gode vilkår for vand- og engfuglene. Ikke blot alle de velkendte og almindelige arter, men i høj grad også en række specialiteter indtog området.

Blandt de mere spektakulære arter er sølvhejren, som er set mange gange. Bremsbøl Sø har endda Danmarksrekorden med hele 26 eksemplarer på en gang.

Sjældenheder finder føde ved søen

I sommertiden ses den sjældne sortterne regelmæssigt på fødesøgning. Enkelte gange har der endda været besøg af hvidvinget terne. Blandt rovfuglene er det værd at bemærke havørn og vandrefalk, som jager deres bytte her.

I maj måned kan man være heldig at opleve, at brushanerne danser.

Søen huser også et par lappedykkere. Når det er parringstid, opfører parret deres meget specielle "pingvindans", hvor både han og hun træder vande, mens de hovedrystende nærmest støder brystet mod magens.

Spændende lyde i natten

Ikke alle fugle skal ses. Nogle skal høres. "Nordens nattergal" - blåhalsen - er områdets karakterfugl. Allerede fra starten af april og hele foråret høres hannens meget melodiske og varierede sang. Men kun tidlig morgen og i omkring solnedgang.

Et besøg i nattetimerne i maj- juni-juli kan sagtens afsløre den svirrende græshoppesanger, en engsnarre, der snerrer "crex crex" eller en vagtel med sit "plyt-plyttelyt".

Året rundt - dag og nat - kan man høste gode oplevelser ved Bremsbøl Sø.

PSVIIT PSVIIT PSVIIT
WETT WITT-WITT
SIRRRRR
HIIT
CREX CREX
CREX CREX
MAU-VAU
PLYT-PLYTTELYT
VRRY
ZRY ZRY
ZRY ZRY
ZRU-ZRI-ZRYTT

Fuglereservatet Bremsbøl Sø

Tag hensyn til fugle og beboere - bliv venligst bag diget, følg kun den markerede sti, og hav altid hunden i snor.

Blåhals efterligner naboen
I det tidlige forår høres blåhalsens melodiske sang. Ofte indeholder sangen imitationer af andre småfugle.

Dununger på lange stylteben
Sidst i maj har viben udrugget årets kuld af små dununger. De voksne fugle har nu travlt med at holde styr på de ureglerlige unger.

Sølvhejren - ny art i Danmark
Sølvhejren er ny ynglefugl i Danmark. Måske en kommende ynglefugl i reservatet?
Hele 26 sølvhejrer er set på samme tid i 2014!

Brushaner tanker op
I april og maj kan man opleve trækende brushans gøre stop i reservatet for at "tanke op" inden det igen går nordpå. Allerede sidst i juni går turen sydpå!

Elegante sortterner
Modsat de andre danske ternearter yngler den elegante sortterne udelukkende ved ferskvand. Forhåbentlig en kommende ynglefugl ved Bremsbøl Sø.

Si i næbbet
Skeanden lever af bittesmå dafnier, snegle og muslinger. Det store næb er besat med lameller, som filtrerer vandet for smådyrene. Som en bardehval.

Bramgåsen stormer frem
Bramgåsen nyder godt af landbrugets vintergrønne marker og bestanden vokser støt. Forår og efterår ses store flokke i Sønderjylland.

Sanglærken har det svært
I det moderne landbrug levnes der ikke megen plads til lærker og viber. Ved Bremsbøl Sø har de heldigvis et fristed.

Vores almindeligste and
Gråanden er velkendt af enhver. Især i jagtsæsonen raster her store flokke.

Elsker kokasser
Den gule vipstjert yngler gerne på enge hvor vegetationen holdes lav af kreaturer. Føden består af møgfluer og andre insekter på kokasserne.

Sort Sol
Forår og efterår samles store flokke af stære i Sønderjylland og danner "Sort Sol", inden de går til ro i rørskoven.

Stridslystne blishøns
Er vinteren mild, begynder blishønsene at forsvare deres territorium allerede sidst i februar. Fra nu af kæmper de ustandseligt indbyrdes - dag og nat!

Trompeterende vintergæst
Fra oktober til april kan man høre sangsvanernes smukke og kraftige trompeteren. Ofte samles de i store flokke, som græsser på markerne.

Pibeanden går på græs
Pibeanden går gerne op på land for at "græsse". Efter gråanden er det den talrigeste svømmeand på trækket gennem Danmark.

- Reservatgrænse
- P P-plads
- - - - - Sti
- - - - - Landegrænse
- 🏰 Fugletårn
- 🌿 Udsigtspunkt